

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Quantum arbor scienti[a]e bonu & mali nocuerit homini, & vnde sic
dicta sit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

fructum contrarium ferre: qui enim hunc gustat, ab omnibus pristinis cupiditatibus abducitur; paulatimq; fit junior, atq; precedentem aetatem, & iam transactam retrò agit ac resumit. Hæc Chij fabula historicam protoplasti exprimit veritatem, ostenditque, quàm felici origine nati, in quantam peccato miseriam dejecti simus. Terra hæc, inter cælum & inferos, media, voragini similis est, neque damnatorum tenebris horrida, neque luce beatorum clara, sed alternis vicibus, nunc sole illustrata, nunc obscurata noctibus, mixtum quiddam de utroque præ se fert. In hac terra, duo fluij, seu gemini vitæ humanæ status fuere: in vno exitit torrens voluptatis; nec enim tam copiosis aquis fons de terra, in Paradiso, quàm multis gaudijs læta felicitas, quasi iuge conuiuium, in mentem Adami ascendit. Ad hunc gaudiorum fluium, accreuit arbor vitæ, cuius fructu gustato, vigor, iuuentus, vita omni homini reflorisset. Sed maluit noster parens ex illa arbore fructum gustare, quæ meritò dici potest, ad flumen tristitia fuisse adsita. Nam, postquam Adamus ad eius pomum dentes admouit, ita flere illico cepit, ac si non pomum, sed allium aut cepas momordisset. Enimverò hæc arbor coëgit eum tantum eicere lachrymarum, ut per vniuersa vitæ reliquum tempus, lacrimis, & luctibusque disfluere, & sic vitam finiret.

Cui igitur attribuenda est exilij nostri causa? Numini, an homini? Innocenti sapientissimus architectus condidit Paradisum; reo decreuit exilium. Homo, cum in honore esset, non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis. De honore dejectus est, postquam de virtute cecidit; & illico corporis morti addictus, ubi gratiam, quæ est animæ vita, extinxit. Fatalis illa arbor ex communi Theologorum sententia, idcirco arbor scientiæ boni & mali est nuncupata, quia primi parentes nostri, per comestionem vetiti illius fructus, experimento didicerunt bonum, quo prius fruebantur, malæque subsecuta, quæ, ob inobedientiam, illis sunt immissa. Hic enim mos est S. Scripturæ, ut res ab euentu appellet. Nam & locus ille, in quo Abraham puteum foderat, pro quo, Abimelech Domino terræ illius, septem agnos dedit, dictus est Bersabea, id est, fons septem, scilicet agnorum; seu fons, vel puteus iuramenti, quia ibi vterque iuramento pactum

Prou. 16. 18.

III.

Psal. 49. 13.

Gen. 21. 30.

X 2

Arma

Num. 11. 34.

Gen. 2. v. 9.
& 17.

IV.

Sapi. 1. 13.

Rom. 5. 12.

2. Cor. c. 5. 4.

Histor. Si.
p. 4. c. 17.

firmavit. Et pars illa deserti *Pharan*, dicta est, *sepulchra concupiscentia*, quia ibidem interfecti sepulchrique sunt, qui carnes intemperanter concupiuerunt. Alij, quia arborem illam, *scientia boni & mali*, sic, ante lapsum hominis, bis appellauit *DEVS*, censent, eam sic dictam ab eo, quod futurum prauiderat, qui prauidet omnia, nisi, ut sæpe quoque alibi, id, per anticipationem à Moysè relatum; aut arbor à deceptione nomen accepit, qua serpens vsus dixit: *Eritis sicut Dij, scientes bonum, & malum*. Quæ ipsa deceptio satis magna miseria fuit. Siquidem non solum Adamus eo esu vitam suauem, quam in cælo, beati agitant, non est contecturus; verum etiam, statim, re ipsa, post prauaricationem, ærumnosam illam experimentalem boni & mali scientiam acquisiuit, quam habent, quicumque, bono amisso, in mala inciderunt. Itaque inde calamitosi esse cœperunt homines, vnde, *sicut Dij*, esse voluerunt. Hic, ex vetito fructu, fructus natus est. Ex vno malo, omne nobis malum germinauit. Digni sunt exilio, qui patriam cōtempserunt. Meritò in agrum, & ad stiuam mittitur, qui in horto Dominica non colit.

Igitur, si mala putatur mors, malum id DEO non est impetandum. *Quoniam Deus mortem non fecit. Impij autem manibus & verbis accersuerunt illam. Propterea, sicut per unum hominem peccatum in hunc mundum intrauit, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt;* ita homini, non hominis Conditori, causa mortis est ascribenda. Potuisset Adamus & posterius eius, in terra, diu felix viuere, & eo modo, quo exoptat Apostolus dicens: *Nolumus expoliari, sed superuolari*, de terrestri ad cælestem Paradisum, sine vllò interitu, aut corporis expoliatione, transire: sed, relicto vitæ ligno, de mortifera arbore comedit. Habet ergo, quod voluit; quia magis ei sapuit culina diaboli, quàm epulum DEI. Itaque arborem vitæ amisit, quando ad illud lignum curiosas manus extendit, quod serpens venenauit. Aiunt, non procul à Malaca arborem nasci, cuius radices cum multæ sint, in varias dispersæ partes, diuersos effectus sortiuntur. Quæ enim ad orientem spectant, antidotum præbent aduersus venenum quodlibet, febrésque pellunt; aliásque ægrotudines: at quæ vergunt ad occasum, ipsissimum venenum propinant. Tales arbores